

STRATEGY FOR THE IMPLEMENTATION OF THE SCHOOL SCHEME IN

LATVIA

FROM 2017/2018 TO 2022/2023 SCHOOL YEAR

DATE: 19.07.2017.

Contents

1.	ADMINISTRATIVE LEVEL	4
2.	NEEDS AND RESULTS TO BE ACHIEVED	4
2.1.	Identified needs	4
2.2.	Objectives and indicators	4
2.3.	Baseline	7
3.	BUDGET	8
3.1.	Union aid for the school scheme	8
3.2.	National aid granted, in addition to Union aid, to finance the school scheme	9
3.3.	Existing national schemes	9
4.	TARGET GROUP/S	10
5.	LIST OF PRODUCTS DISTRIBUTED UNDER THE SCHOOL SCHEME.....	10
5.1.	Fruit and vegetables.....	11
5.1.1.	Fresh fruit and vegetables - Article 23(3)a of Regulation (EU) No 1308/2013	11
5.1.2.	Processed fruit and vegetables – Article 23(4)a of Regulation (EU) No 1308/2013	11
5.2.	Milk and milk products	12
5.2.1.	Milk - Article 23(3)b of Regulation (EU) No 1308/2013	12
5.2.2.	Milk products - Article 23(4)b of Regulation (EU) No 1308/2013	12
5.2.3.	Milk products - Annex V to Regulation (EU) No 1308/2013	13
5.2.4.	Prioritisation of fresh fruit and vegetables and drinking milk.....	13
5.3.	Other agricultural products in the educational measures	13
5.4.	Criteria for the choice of products distributed under the school scheme and any priorities for the choice of those products.....	14
6.	ACCOMPANYING EDUCATIONAL MEASURES	14
7.	ARRANGEMENTS FOR IMPLEMENTATION.....	16
7.1.	Price of school fruit and vegetables/milk	16
7.2.	Frequency and duration of distribution of school fruit and vegetables/milk and of accompanying educational measures	17
7.3.	Timing of distribution of school fruit and vegetables/milk.....	18

7.4. Distribution of milk products in Annex V to Regulation (EU) No 1308/2013	19
7.5. Selection of suppliers	20
7.6. Eligible costs	22
7.6.1. Reimbursement rules	22
7.6.2. Eligibility of certain costs.....	24
7.7. Involvement of authorities and stakeholders	24
7.8. Information and publicity	25
7.9. Administrative and on-the-spot checks	26
7.10. Monitoring and evaluation	26
ANNEX I.....	28

1. ADMINISTRATIVE LEVEL

Article 23(8) of Regulation (EU) No 1308/2013 as amended by Regulation (EU) 2016/791 (hereafter, the basic act) and Article 2(1)a of the Commission Implementing Regulation (EU) 2017/39 (hereafter, implementing regulation)

National	☒	
Regional	☐	

2. NEEDS AND RESULTS TO BE ACHIEVED

2.1. Identified needs

Vajadzības, kas jārisina ar atbalsta programmas īstenošanu (prioritārā secībā):

- 1) Uzlabot pirmsskolas un skolas vecuma bērnu zināšanas par lauksaimniecības un pārtikas ražošanu, sezonai un reģionam raksturīgiem produktiem, kā arī par vietējo pārtikas apriņķi un cīņu pret pārtikas izšķērdēšanu, atjaunojot bērnu saikni ar lauksaimniecību;
- 2) Nodrošināt mācību gada laikā pirmsskolas un skolas vecuma bērniem bezmaksas augļu un/vai dārzeņu un piena porcijas, tā palielinot svaigu augļu un dārzeņu un piena patēriņu un radot izpratni par produkta pamatgaršu;
- 3) Paplašināt pirmsskolas un skolas vecuma bērnu zināšanas par veselīga uztura jautājumiem, veicinot veselīga uztura paradumu veidošanos jau bērnībā;
- 4) Informēt sabiedrību par skolu apgādes programmas īstenošanu;
- 5) Novērtēt skolu apgādes programmas īstenošanu, izvērtēt tās efektivitāti un ietekmi uz pirmsskolas un skolas vecuma bērnu ēšanas paradumu pārmaiņām, sniedzot priekšlikumus skolu apgādes programmas pilnveidošanai.

2.2. Objectives and indicators

Mērķi un rezultatīvie rādītāji (nav prioritārā secībā):

N. p.k	Mērķis	Rezultāts	Specifiskais mērķis jeb pasākums	Sasniedzamais rādītājs (programmā iesaistītajām izglītības iestādēm)
1.	Atjaunot pirmsskolas un skolas vecuma bērnos saikni ar lauksaimniecību, paplašinot pirmsskolas un skolas vecuma bērnu zināšanas	Mācību stundās, nodarbībās vai citās sesijās pirmsskolas un skolas vecuma bērniem tiek veidota izpratne par lauksaimniecības	<ul style="list-style-type: none">• Izstrādāti interaktīvi metodiski materiāli skolotājiem kompetenču ietvaros atbilstoši vecuma grupām	<ul style="list-style-type: none">• 90% pirmsskolas un skolas ir izmantojušas metodiskos materiālus mācību procesā, kas aptver vismaz 90% izglītojamo.

	<p>par lauksaimniecības un pārtikas ražošanu, sezonai un reģionam raksturīgiem produktiem, kā arī par vietējo pārtikas apriti un cīņu pret pārtikas izšķērdēšanu.</p>	<p>un pārtikas ražošanu, par sezonu un reģionam raksturīgiem produktiem, par vietējo pārtikas apriti, par cīņu pret pārtikas izšķērdēšanu, un par veselīga uztura nozīmi, kā arī stiprināti veselīga uztura paradumi</p>	<p>par augļiem un dārzeņiem un pienu, kas izmantojams mācību procesā.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izstrādāti izdales un interaktīvi praktiski materiāli pirmsskolas un skolas vecuma bērniem atbilstoši vecuma grupām, kas sniedz informāciju vai praktiskas iemaņas par pārtikas produktu izvēli un to ietekmi uz veselību, par veselīga uztura pamatprincipu ievērošanu, par pārtikas produktu izšķērdēšanas problēmu. • Rīkoti konkursi valsts mērogā mācību gadā pirmsskolas un skolas vecuma bērniem, lai popularizētu programmu un veselīgu uzturu (piemēram, programmas logo un saukļa konkurss, skolēnu zīmējumu konkurss u.c.) • Organizētas mācību ekskursijas uz saimniecībām vai īstenotas stādu audzēšanas projekts, lai atjaunotu bērnos saikni ar lauksaimniecību, parādot auga attīstības ciklu no sēklas līdz 	<ul style="list-style-type: none"> • 80% pirmsskolas un skolas vecuma bērnu ir saņēmuši izdales vai informatīvus materiālus. • 80% pirmsskolas un skolas vecuma bērnu ir piedalījušies konkursā. • Vismaz 50% pirmsskolas un skolas vecuma bērnu ir piedalījušies mācību ekskursijās vai stādu audzēšanas projektā.
2.	<p>Uzlabot pirmsskolas un skolas vecuma bērnu zināšanas par veselīga uztura jautājumiem.</p>			

			<p>pilnvērtīgam stādam, izglītojot par auga attīstību un tā lomu pasaules ekosistēmā.</p> <ul style="list-style-type: none"> Rīkotas degustācijas sesijas, lai iepazīstinātu pirmskolas un skolas vecuma bērnus ar produktu dabisko garšu, izstrādājot ieteikumus un padomus attiecībā uz svaigu augļu un dārzeņu un piena lietošanu uzturā. 	<ul style="list-style-type: none"> Vismaz 20% pirmskolas un skolas vecuma bērnu ir piedalījušies degustācijas sesijās.
3.	<p>Nodrošināt mācību gada laikā pirmskolas un skolas vecuma bērniem bezmaksas augļu un/vai dārzeņu un piena porcijas, tā palielinot svaigu augļu un dārzeņu un piena patēriņu un radot izpratni par produkta pamatgaršu</p>	<p>Veidoti veselīga uztura paradumi pirmskolas un skolas vecuma bērniem</p>	<ul style="list-style-type: none"> Nodrošinātas pirmskolas un skolas vecuma bērniem sezonai un reģionam atbilstošu svaigu augļu un/vai dārzeņu un dzeramā piena bezmaksas porcijas. 	<ul style="list-style-type: none"> Produktu bezmaksas izdāle tiek nodrošināta vismaz 3 reizes nedēļā vismaz 30% no mācību dienu skaita gadā. Līdz 2023. gadam programmā iesaistīti 96% pirmskolas un 1.-9. klases izglītojamo. 2% no izdalītajiem augļiem un dārzeņiem (kopā) veido produkti, kas audzēti atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām. Līdz 2023. gadam 1% no izdalītajiem piena produktiem ir ražoti atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām.
4.	<p>Informēt sabiedrību par skolu apgādes programmas īstenošanu</p>	<p>Informēta sabiedrība skolās, speciālās tīmekļa vietnēs, informatīvās kampaņās utml. pasākumos par skolu apgādes programmu</p>	<ul style="list-style-type: none"> Izstrādāts plakāts, lai informētu sabiedrību skolu telpās par dalību skolu apgādes programmā un ka to subsidē ES. Izstrādāta tīmekļa vietne 	<ul style="list-style-type: none"> 100% pirmskolās un skolās ir plakāts. 100% skolu ir reģistrējušās tīmekļa

			<p><i>www.piensaugliskolai.lv</i>, lai sabiedrībai būtu pieejama plaša informācija par skolu apgādes programmu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sagatavoti suvenīri, grafiski materiāli u.tml. materiāli, lai atbalstītu par skolu apgādes programmas īstenošanu. • Organizētas informatīvas kampaņas TV, laikrakstos, semināri, lai popularizētu skolu apgādes programmu. 	<p>vietnē <i>www.piensaugliskolai.lv</i>, to apmeklējuši 90% izglītojamo un vecāku.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 60% pirmskolas un skolas un 70% pirmskolas un skolas vecuma bērnu ir saņēmuši suvenīrus. • Mācību gadā vismaz 1 informatīva kampaņa.
--	--	--	---	---

Piezīme: Latvijā nav noteikti sasniedzamie rezultātīvie rādītāji attiecībā uz augļu, dārzeņu un piena patēriņu un/vai zināšanām par to pirmskolas un skolas vecuma bērnu vidū. Tā vietā tiek izmantoti izmērāmi parametri (dalība konkursos, sesijās, nodarbībās, reģistrācija tīmekļvietnē utml., kas norādīti tabulas pēdējā kolonnā)

2.3. Baseline

Atbalsta programmas “Skolas piens” (līdz 2016./2017. mācību gadam) rezultātīvie rādītāji pa mācību gadiem:

Mācību gads	Izglītības iestāžu skaits	Izglītojamo skaits		Izmaksātais atbalsts			Piegādāti produkti, tonnas Produkti kopā
	“Skolas piena” programmā iesaistītās	“Skolas piena” programmā iesaistītie	% no kopējā	ES atbalsts, EUR	LV līdzfinansējums, EUR	Atbalsts kopā, EUR	
2004/05	13	n.d.	n.d.	44 820	285	45 105	26,0
2005/06	786	n.d.	n.d.	62 749	174 302	237 050	953,9
2006/07	459	160 600	46,77%	216 419	560 185	776 603	3 447,6
2007/08	490	120 300	36,43%	412 348	805 772	1 218 121	1 710,9
2008/09	511	20 500	6,44%	130 762	268 496	399 258	715,8
2009/10	37	6 300	2,11%	17 010	0	17 010	93,8
2010/11	456	52 800	18,06%	122 372	270 927	393 299	669,7
2011/12	572	60 600	21,32%	346 283	862 183	1 208 466	1 959,0
2012/13	834	181 300	64,73%	591 503	1 492 456	2 083 959	3 245,8
2013/14	917	192 400	69,44%	679 026	2 034 355	2 713 380	3 650,5
2014/15	1 037	217 600	78,37%	758 024	2 185 441	2 943 465	4 176,6

2015/16	1 086	233 088	82,78%	864 002	1 989 307	2 853 310	4 761,9
2016/2017*	1 083	235 447	82,56%	765 932	2 288 943	3 054 875	4 220,3

Datu avots; Centrālā statistikas pārvalde, Izglītības un zinātnes ministrija, Lauku atbalsta dienests

* - Lauku atbalsta dienesta dati uz 08.06.2017.

Atbalsta programmas “Augļi skolai” (līdz 2016./2017. gadam) rezultatīvie rādītāji pa mācību gadiem:

Mācību gads	Izglītības iestāžu skaits	Izglītojamo skaits		Atbalsts EUR			Izdalītas augļu un dārzeņu, asorti porcijas, gab
	Programmā iesaistītās	Programmā iesaistītie	% no kopējā	ES atbalsts	Kopējā aploksne LV+ES	Izmaksātais atbalsts	
2010/11	537	68 600	60,35%	450 100	600 133	398 749	2 356 940
2011/12	708	137 300	81,51%	764 235	1 018 980	1 061 430	7 020 684
2012/13	754	151 322	90,41%	881 917	1 175 889	1 140 471	8 396 229
2013/14	780	159 941	95,55%	900 200	1 200 267	1 069 942	6 353 013
2014/15	793	158 163	92,70%	1 105 420	1 228 244	1 109 193	7 117 351
2015/16	781	164 608	94,39%	975 995	1 084 439	1 114 062	7 190 238
2016/2017*	780	173 028	98,50%	939 485	1 043 872	1 079 908	6 848 272

Datu avots; Centrālā statistikas pārvalde, Izglītības un zinātnes ministrija, Lauku atbalsta dienests

* - Lauku atbalsta dienesta dati uz 08.06.2017.

***Piezīme:** Attiecībā uz piena izdali skolu apgādes programmā nav pieejami pamatdati un/vai novērtējums attiecībā uz patēriņa tendencēm pirmsskolas un skolas vecuma bērnu vidū.*

Attiecībā uz augļu un dārzeņu izdali skolu apgādes programmas ietekmi varēs vērtēt salīdzinājumā ar ES atbalsta programmas “Augļi skolai” 2015. gada izvērtējuma ziņojumā minētiem secinājumiem.

3. BUDGET

3.1. Union aid for the school scheme

EU aid for the school scheme (in EUR)	Period 1/8/2017 to 31/7/2023		
	School fruit and vegetables	School milk	Common elements if applicable
Distribution of school fruit and vegetables/school milk <i>(taking into account final allocation for school year 2017/2018 and indicative allocation for each school year from 2018/2019 to 2022/2023)</i>	3 891 763	4 015 230	
Accompanying educational and publicity measures			300 000
<i>Monitoring, evaluation (excl. publicity)</i>			39 500

Total	3 891 763	4 015 230	339 500
Overall total	8 246 493		

3.2. National aid granted, in addition to Union aid, to finance the school scheme					
No	☐				
Yes	☒				
If yes, amount (in national currency)	Fruit/vegetables	Milk/milk products			Common elements
		Milk	milk products other than Annex V	Annex V products	
Supply/distribution EUR	4 025 646	12 968 188	0	0	
Accompanying educational measures and publicity measures EUR (average per school year)			0	0	300 000
Monitoring, evaluation (excl. publicity)			0	0	339 500
Total	17 333 334				

Comment:

Valsts līdzfinansējums atbalsta programmā tiek paredzēts, lai:

- nodrošinātu produktu izdali bez maksas pēc iespējas ilgākā laika periodā (izdales reižu skaits) mācību gada ietvaros, ņemot vērā šī dokumenta 7.2. punktā noteikto izdales biežumu;
- segtu 50% no izmaksām, kas saistītas ar papildu izglītojošo pasākumu un publicitātes pasākumu īstenošanu;
- vienu reizi 6 gados segtu 50% no izmaksām, kas saistītas ar atbalsta programmas izvērtēšanu.

Valsts līdzfinansējums tiek pieprasīts saskaņā ar valsts budžeta nosacījumiem 3 gadu periodam. Līdzfinansējuma apmērs tiek plānots tādā pašā apmērā, kāds bija pieejams 2017. gadā atbalsta programmām "Skolas piens" un "Skolas augļi".

3.3. Existing national schemes	
No	☒
Yes	☐
<i>If yes:</i>	
- Extension of the target group	☐

– Extension of the range of products	☐
– Increased frequency or duration of distribution of products	☐
– Enhanced educational measures (increased number or frequency or duration or target group of those measures)	☐
– Other: please specify (eg. if products originally not free of charge and that are provided free of charge)	☐
Comment/explanatory text: None	

4. TARGET GROUP/S

School level	Age range of children	School fruit and vegetables	School milk
Nurseries	Līdz 7 gadu vecumam*	☒	☒
Pre-schools			
Primary	7 – 15 gadi*	☒	☒
Secondary	No 15 gadiem*	☐	☐

Comments:

*- vecuma intervāls ir orientējošs. Latvijā pirmsskolas izglītība ir bērniem līdz 7 gadu vecumam. Pamatizglītības posms ir obligāts no 7 gadu vecuma līdz pamatzglītības iegūšanai vai 18 gadu (pilngadības) sasniegšanai. Vidējā izglītībā skolēnu vecums netiek noteikts.

5. LIST OF PRODUCTS DISTRIBUTED UNDER THE SCHOOL SCHEME

Skolu apgādes programmā atbalstītie produkti ir saskaņoti ar:

- Veselības ministriju,
- Izglītības un zinātnes ministriju,
- Valsts Izglītības satura centru,
- lauksaimniecības nozaru nevalstiskās organizācijām atbalsta programmas komisijas ietvaros.

Ņemot vērā programmas mērķus, dokumenta 2.1. apakšpunktā definētās vajadzības, kas jārisina ar skolu apgādes programmas īstenošanu, kā arī ņemot vērā Regulas Nr.1308/2013 23. panta 3.-7. punktā noteiktos produktu izvēles kritērijus, Latvija nosaka, ka skolu apgādes programmā izglītojamie saņem 5.1. un 5.2. punktā minētos produktus.

5.1. Fruit and vegetables

5.1.1. Fresh fruit and vegetables - Article 23(3)a of Regulation (EU) No 1308/2013

Apricots, cherries, peaches, nectarines, plums	☐	Carrots, turnips, salad beetroot, salsify, celeriac, radishes and other edible roots	☒
Apples, pears, quinces	☒	Cabbages, cauliflowers and other edible brassicas	☒
Bananas	☐		
Berries	☒	Cucumbers, gherkins	
Figs	☐	Lettuces, chicory and other leaf vegetables	☐
Grapes	☐	Lentils, peas, other pulses	☐
Melons, watermelons	☐	Tomatoes	☒
Citrus fruit	☐	Other vegetables:	☒
Tropical fruit	☐	• ķirbji	☒
Other fruit:	☒	• kāļi	☒
• lieloģu dzērvēnes	☐	• kolrābji	☐
• atzīmēto augļu un dārzenģu asorti	☐	• atzīmēto augļu un dārzenģu asorti	☐

Latvijā atbalsta programmā atbilstoģi Regulas Nr. 1308/2013 23. panta 3. punkta “a” apakģpunktam var izplatģt tikai Ńadus svaigus augģus un dārzenģus:

- Āboli;
- Bumbieri;
- Lieloģu dzērvēnes (var izdalģt tikai asorti porcijās, nepārsniedzot 1/5 daģu porcijas);
- Kāposti;
- Kolrābji;
- Burkāni;
- Ķirbji;
- Kāļi;
- Iepriekģ uzskaitģto produktu asorti.

Augģiem un dārzenģiem tiek noteiktas papildu prasģbas:

1) Tie ir audzģti, ievērojot integrētas audzģšanas, uzglabāģanas un marķģģanas prasģbas, vai tie ir audzģti atbilstoģi bioloģiskās lauksaimniecģbas shēmas prasģbām, vai tie atbilst nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas prasģbām par zaģās krāsas norādes lietoģanu;

2) Tie no raģoģanas vietas lģdz attiecģģgajai izglģģģbas iestādei transportģti ne tālāk par 300 kilometriem.

5.1.2. Processed fruit and vegetables – Article 23(4)a of Regulation (EU) No 1308/2013

Regulas Nr. 1308/2013 23. panta 4. punkta “a” apakģpunktā minģto produktu (pārstrādātu augģu un dārzenģu) izplatģģģana atbalsta programmā Latvijā nav paredzģta.

Products distributed under the school scheme		Added salt			Added fat			Comments (optional)
		No	Yes		No	Yes		
Fruit juices	☐							
Fruit purées, compotes	☐	☐	☐	<i>If yes, please indicate the limited quantity</i>	☐	☐	<i>If yes, please indicate the limited quantity</i>	
Jams, marmalades	☐	☐	☐		☐			
Dried fruits	☐	☐	☐		☐			
Vegetable juices	☐	☐	☐		☐			
Vegetable soups	☐	☐	☐		☐			
Other: please specify	☐	☐	☐		☐			
.....								

5.2. Milk and milk products

5.2.1. Milk - Article 23(3)b of Regulation (EU) No 1308/2013

Drinking milk and lactose-free versions	☒
---	-------------------------------------

Pasterizētam pienam tiek noteiktas šādas papildu prasības:

- 1) Tam nav pievienots cukurs, aromatizētāji, saldinātāji, augļi, rieksti, kakao vai citas piedevas;
- 2) Tas ražots atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām, vai atbilst nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas prasībām;
- 3) Tas no ražošanas vietas līdz attiecīgajai izglītības iestādei transportēts ne tālāk par 300 kilometriem.

5.2.2. Milk products - Article 23(4)b of Regulation (EU) No 1308/2013

Regulas Nr. 1308/2013 23. panta 4. punkta “b” apakšpunktā minēto produktu izplatīšana atbalsta programmā Latvijā nav paredzēta.

Products distributed under the school scheme		Added salt			Added fat			Comments (optional)
		No	Yes		No	Yes		
Cheese and curd	☐	☐	☐	<i>If yes, please indicate the limited quantity</i>	☐	☐	<i>If yes, please indicate the limited quantity</i>	
Plain yoghurt	☐	☐	☐		☐	☐		
Fermented or acidified milk products without	☐	☐	☐		☐			

added sugar, flavouring, fruits, nuts or cocoa							
--	--	--	--	--	--	--	--

5.2.3. Milk products - Annex V to Regulation (EU) No 1308/2013

Regulas Nr. 1308/2013 V. pielikumā minēto produktu izplatīšana atbalsta programmā Latvijā nav paredzēta.

Products to be distributed under the school scheme	Added salt			Added fat			Added sugar	
	No	Yes		No	Yes			
Category I (milk component $\geq 90\%$). Fermented milk products without fruit juice, naturally flavoured	☐	☐	☐	<i>If yes, please indicate the limited quantity</i>	☐	☐	<i>If yes, please indicate the limited quantity</i>	%
Category I (milk component $\geq 90\%$). Fermented milk products with fruit juice, naturally flavoured or non-flavoured	☐	☐	☐		☐	☐		%
Category I (milk component $\geq 90\%$). Milk-based drinks with cocoa, with fruit juice or naturally flavoured	☐	☐	☐		☐	☐		%
Category II (milk component $\geq 75\%$). Fermented or non-fermented milk products with fruit, naturally flavoured or non-flavoured	☐	☐	☐		☐	☐		%

5.2.4. Prioritisation of fresh fruit and vegetables and drinking milk

Nevienam atbalsttiesīgam produktam produktam netiek piešķirta augstāka prioritāte pret pārējiem atbalsttiesīgajiem produktiem.

5.3. Other agricultural products in the educational measures

Yes		No
☐	Please list the products	☒

5.4. Criteria for the choice of products distributed under the school scheme and any priorities for the choice of those products	
Health considerations	☒
Environmental considerations	☒
Seasonality	☒
Variety of products	☒
Availability of local or regional produce	☒
Any comments – including eg. on the required quality of products <ul style="list-style-type: none"> Papildus kvalitātes un transportēšanas attāluma prasības saskaņā ar dokumenta 5.1. un 5.2. punktā noteikto Kritēriji produktu izvēlei sniegti dokumenta 1. pielikumā (Annex I) 	☒
Any priority/ies for the choice of products:	
Local or regional purchasing	☐
Organic products	☐
Short supply chains	☐
Environmental benefits (please specify: eg. <i>food miles, packaging ...</i>)	☐
Products recognised under the quality schemes established by Regulation (EU) No 1151/2012	☐
Fair-trade	☐
Other: please specify	
Any comments Atbalsttiesīgajiem produktiem netiek noteiktas savstarpējas prioritātes.	

6. ACCOMPANYING EDUCATIONAL MEASURES

Papildu izglītojošos pasākumus un izglītojoša rakstura publicitātes pasākumus organizēs īstenos izglītības iestādes organizēs un īstenos mācību procesa un tām pieejamā budžeta ietvaros, jo pasākumiem pieejamais budžets ir ierobežots, bet pasākumiem jāaptver gandrīz visi programmā iesaistītie izglītojamie.

Lai nodrošinātu šādu pasākumu īstenošanas iespējas, atbalsta programmā tiek piešķirts finansējums vienotu līdzekļu un materiālu izstrādei valsts līmenī, kas būs izmantojami pasākumu īstenošanai.

Programmā paredzēta šādu vienotu līdzekļu un materiālu izstrāde:

Title	Objective	Content
Interaktīvi metodiskie materiāli skolotājiem kompetenču ietvaros atbilstoši vecuma grupām par	Paplašināt pirmškolās un skolās vecuma bērnu zināšanas par lauksaimniecības un pārtikas ražošanu, par sezonu un	Metodiskos materiālus izmantotu skolotāji mācību procesā un aptvertu šādas tēmas: <ul style="list-style-type: none"> Lauksaimniecība (uzsvars uz programmu produktiem) – audzēšana, novākšana, izskats, uzglabāšana, ko nozīmē bioloģiski un integrēti audzēts? Kāds izskatās produkts no lauka (piemēram, burkāns var būt arī dzeltens) vai no govš (piens ir balts un ar dabisku saldu garšu, pateicoties laktozei)? u.c.

augļiem un dārzeņiem un pienu.	reģionam raksturīgiem produktiem, par vietējo pārtikas apriti un par cīņu pret pārtikas izšķērdēšanu, par veselīga uztura nozīmi	<ul style="list-style-type: none"> • Veselīgas ēšanas paradumi – kāpēc ir svarīgs veselīgs uzturs? kāda nozīme ir augļiem un dārzeņiem? Kādas ir to īpatnības (audzēšanas, garšas utt.)? • Vietējās pārtikas ķēdes – produkti, kas ņemti no tuvākās apkārtnes. • Cīņa pret pārtikas izšķērdēšanu – Kas notiek ar produktu, kad to nometa pie zemes? Kur tas palika? <p>Metodiskie materiāli:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izmantojami interaktīvā vidē, • vizuāli; • atbilstoši vecuma grupai, • paredz iespēju praktiski darboties skolā uz vietas (spēles u.tml.), • nodrošina darba lapa.
Izdales un interaktīvi praktiski materiāli pirmskolas un skolas vecuma bērniem atbilstoši vecuma grupām.	Sniegt informāciju vai praktiskas iemaņas par pārtikas produktu izvēli un to ietekmi uz veselību, par veselīga uztura pamatprincipu ievērošanu, par pārtikas produktu izšķērdēšanas problēmu.	<p>Materiāla saturam, atbilstoši pirmskolas un skolas vecuma bērnu vecumam un, nodrošinot pēctecīgumu, jāsniedz informācija par to, kā izvēlēties nekaitīgus pārtikas produktus savai veselībai un kā ievērot veselīga uztura pamatprincipus, lietojot augļus, dārzeņus un pienu.</p> <p>Izdales materiāliem un interaktīvi praktiskiem materiāliem ir jāsniedz informācija par augļu un dārzeņu un piena ražošanas vides apsvērumiem un pārtikas izšķērdēšanas problēmu. Jābūt atraktīvam aprakstam par augļi un dārzeņi un pienu, lai palīdzētu nostiprināt veselīgus paradumus.</p> <p>Pasākuma īstenošanā var tikt piesaistīti sabiedrībā populāri cilvēki, vecāki, kas dalās ar savu pozitīvo pieredzi par augļu un dārzeņu un piena lietošanu uzturā.</p> <p>Darbības būtība ir saistīta ar labvēlīga piemēra popularizēšanu bērnu vidū, t.sk. attiecībā uz pārtikas izšķērdēšanas novēršanu, kā arī attiecībā uz zināšanu paplašināšanu par lauksaimniecību un vidi.</p> <p>Iespēju robežās jāizmanto vizualizācijas un multimediju ierīces bērnu intereses un motivācijas paaugstināšanai.</p>
Konkursi valsts mērogā mācību gadā pirmskolas un skolas vecuma bērniem.	Popularizēt programmu un veselīgu uzturu.	<p>Valsts līmenī varētu tikt organizēti dažādi konkursi, piemēram:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programmas logo un saukļa konkurss – iesūtītie priekšlikumi tiks izvērtēti un labākais sauklis un logo kļūst par skolu apgādes programmas logo un saukli. • Skolēnu zīmējumu konkurss – tiek iesūtīti

		<p>zīmējumi par tēmu, kas saistīta ar skolu apgādes programmu, kā arī tās ietvaros izdalīto produktu ietekmi uz veselību. Labākie zīmējumi vēlāk var tikt izmantoti sienas kalendāra izgatavošanai.</p>
<p>Mācību ekskursijas uz saimniecībām vai īstenotas stādu audzēšanas projekts (neparedzot finansējumu no skolu apgādes programmas budžeta)</p>	<p>Atjaunot bērnus saikni ar lauksaimniecību.</p>	<p>Mācību ekskursijas uz augļu, dārzeņu vai piensaimniecībām vai piens pārstrādes uzņēmumiem, kuras pieteikušās šādiem apmeklējumiem, lai iepazīstinātu skolēnus ar šo produktu ražošanu, atjaunojot bērnus saikni ar lauksaimniecību, kā arī ar produkcijas ceļu <i>no lauka līdz galdam</i>.</p> <p>Informācija par saimniecībām vai piens pārstrādes uzņēmumiem, kas pieteikušies šādiem apmeklējumiem, ir pieejama mājas lapā www.piensaugliskolai.lv, Stādu audzēšanas projekta ietvaros var tikt parādīts auga attīstības cikls no sēklas līdz pilnvērtīgam stādam, izglītojot par auga attīstību un tā lomu pasaules ekosistēmā.</p> <p>Pasākuma ietvaros var tikt ierīkoti mazdārziņi izglītības iestāžu teritorijā. Mazdārziņos tiek audzēti ogulāji (vairāku gadu projekts) un/vai sezonas dārzeņi – redīsi, burkāni, gurķi. Mazdārziņus ierīko izglītojamie kopīgi ar skolotājiem, pēc nepieciešamības piesaistot tehnisko personālu. Projektā kā konsultants var piedalīties arī produkta ražotājs, sniedzot konsultācijas par dārza un augu kopšanu un aprūpi.</p>
<p>Degustācijas sesijas</p>	<p>Iepazīstināt pirmskolas un skolas vecuma bērnus ar produktu dabisko garšu, izstrādājot ieteikumus un padomus attiecībā uz svaigu augļu un dārzeņu un piensaimniecību lietošanu uzturā.</p>	<p>Pasākums orientēts uz baidu pārvarēšanu attiecībā uz jauniem produktiem, iepazīstinot pirmskolas un skolas vecuma bērnus ar produktu dabisko garšu.</p> <p>Ir iespēja tā sauktā “Augļu un dārzeņu un/vai piensaimniecības vēstnieka” piesaistīšana, lai palīdzētu bērniem sagriezt un sagatavot produktus.</p> <p>Pasākuma ietvaros var tikt izstrādāti ieteikumi un padomi attiecībā uz produktu lietošanu uzturā.</p>

Bez tam, informatīva rakstura publicitātes pasākumus, kā arī dažādus konkursus un līdzīgus pasākumus izglītojošo pasākumu ietvaros organizē Lauku atbalsta dienests un papildu izglītojošo pasākumu atbalsta pretendents.

7. ARRANGEMENTS FOR IMPLEMENTATION

7.1. Price of school fruit and vegetables/milk

Produkti skolu apgādes programmā izglītojamiem tiek izplatīti bez maksas.

7.2. Frequency and duration of distribution of school fruit and vegetables/milk and of accompanying educational measures

Envisaged frequency of distribution:

	School fruit and vegetables	School milk
Once per week	☐	☐
Twice per week	☐	☐
Three times per week	☒	☒
Four times per week	☐	☐
Daily	☐	☐
Other : please specify	☐	☐
Any comments: None		

Envisaged duration of distribution:

	School fruit and vegetables	School milk
≤ 2 weeks	☐	☐
> 2 and ≤ 4 weeks	☐	☐
> 4 and ≤ 12 weeks	☐	☐
> 12 and ≤ 24 weeks	☐	☐
> 24 and ≤ 36 weeks	☐	☐
Entire school year	☒	☒

Comments:

Pienam izdales periods katrā mācību gadā sākas 1. oktobrī, bet augļiem un dārzeņiem - 1. novembrī.

Izdales periods 1.-9. klases izglītojamiem beidzas ne vēlāk kā 31. maijā, bet pirmsskolas izglītības iestādēm - ne vēlāk kā 31. jūlijā.

Envisaged duration of accompanying educational measures during the school year:

Papildu izglītojošo pasākumu un izglītojoša rakstura publicitātes pasākumu īstenošanas periods ir mācību gads. Izglītojošos pasākumus organizē un īsteno izglītības iestādes sadarbībā ar atbalsta pretendentu, kas izstrādā līdzekļus šo pasākumu īstenošanai. Izglītojošos pasākumus izglītības iestādes organizē mācību procesa ietvaros. Kā arī, izglītojošo pasākumu ietvaros atbalsta pretendents un Lauku

atbalsta dienests organizē dažādus konkursus un citus pasākumus.

7.3. Timing of distribution of school fruit and vegetables/milk

Envisaged timing of distribution during the day:

	School fruit and vegetables	School milk
Morning/morning break(s)	☐	☐
Lunchtime	☐	☐
Afternoon/afternoon break(s)	☐	☐

Comments:

Produktu izdalei Latvijā netiek noteikts konkrēts laiks (no rīta, vakarā, pusdienās utml.).

Par produktu izplatīšanas laiku vienojas izglītības iestāde ar uzņēmumu, kas izglītības iestādē nodrošina ēdināšanu.

Izglītības iestāde, kas valstī nodrošina bezmaksas ēdināšanu pirmsskolas un 1.-9. klases izglītojamiem, var vienoties ar ēdināšanas uzņēmumu un atbalsta pretendentu par to, ka ES atbalsta programmas finansētie produkti tiek iekļauti attiecīgo izglītojamo bezmaksas ēdienkartē, saskaņā ar Regulas Nr. 2017/40 11.pantu ievērojot, ka šos produktus nevar izmantot maltīšu gatavošanā un nodrošinot to atpazīstamību.

Iespēja iekļaut atbalsta produktus izglītojamo bezmaksas ēdienkartē pamatojama ar spēkā esošām uztura normām izglītības iestāžu izglītojamiem, kuras noteiktiem produktiem nosaka ieteicamo daudzumu vienam izglītojamam dienā. Tostarp, uztura normas noteiktas arī ēdienkartē iekļaujamiem piena produktiem un augļiem un dārzeņiem. Tādēļ, lai dotu iespēju izglītības iestādēm iesaistīties skolu apgādes programmā, un vienlaikus ievērot noteiktās uztura normas atbalsta produktiem, tad, gadījumos, kad izglītojamiem tiek nodrošināta bezmaksas ēdināšana, tiek atļauts atbalsta produktus iekļaut bezmaksas ēdienkartē. Informācija par ES atbalstu skolu apgādes programmas ietvaros tiks nodrošināta ar izglītības iestādē izvietoto informatīvo plakātu, kā arī, to papildus var nodrošināt norāde uz produkta iepakojuma. Bez tam, informācija izglītojamiem par ES atbalsta programmu un tās mērķiem tiks sniegta ar papildu izglītojošo pasākumu palīdzību.

7.4. Distribution of milk products in Annex V to Regulation (EU) No 1308/2013

No

Yes

7.5. Selection of suppliers

7.5.1. Produktu izdale:

Produktus atbalsta programmā var piegādāt šādu produktu ražotājs, tostarp produktu ražotāju kooperatīvā sabiedrība.

Atbalsta pretendenti atbalsta programmā Latvijā var būt:

- atbalsttiesīgo produktu ražotājs;
- pārtikas uzņēmums, kas nodrošina ēdināšanu izglītības iestādē;
- izglītības iestāde,
- pašvaldība, kurā atrodas izglītības iestāde.

Produktu piegādātāju atlase skolu apgādes programmā notiks, izmantojot Lauku atbalsta dienesta uzturētu platformu.

Platformas ietvaros Lauku atbalsta dienests izveido, uztur un elektroniski publisko šādus personu sarakstus:

- 1) atbalsttiesīgo produktu ražotāji, kas pirms katra mācību gada piesakās Lauku atbalsta dienestā ar interesi piedāvāt savus produktus skolu apgādes programmā;
- 2) izglītības iestādes, kas Latvijā nodrošina pirmskolas un 1.-9. klases vispārējo izglītību, mācību gada laikā sarakstu papildinot ar atzīmēm par izglītības iestāžu dalību skolu apgādes programmā;
- 3) produktu izdarei apstiprinātie atbalsta pretendenti.

Atbalsta pretendentu apstiprināšana notiek, pamatojoties uz apstiprināšanas iesniegumu.

Ja atbalsta pretendents ir publiska persona, tas piegādātāju atlasei piemēro arī normatīvo aktu publisko iepirkumu jomā prasības.

Platformas ietvaros izveidotajos sarakstos iekļautās personas savā starpā līdz mācību gada sākumam vienojas par skolu apgādes programmas īstenošanu (konkrēts ražotājs, konkrēti produkti, konkrēta izglītības iestāde, vienošanās par atbalsta pretendenta funkcijas pildīšanu) nākamajā mācību gadā.

Produktu izplatīšana izdales periodā izglītības iestādē notiek, balstoties uz atbalsta pretendentiem piešķirtām skolu apgādes tiesībām:

- skolu apgādes tiesības tiek piešķirtas par katru izglītības iestādi katrai produktu grupai (“augļi un dārzeņi” vai “piens”).
- ņemot vērā izglītojamo skaita atšķirības izglītības iestādēs, katrai izglītības iestādei iespējamā skolu apgādes tiesību vērtība vienai un tai pašai produktu grupai ir atšķirīga.
- skolu apgādes tiesības piešķir Lauku atbalsta dienests, pamatojoties uz atbalsta pretendentu iesniegumiem dalībai skolu apgādes programmā, kuros norādītas apgādājamās izglītības iestādes, piegādājamie produkti un to ražotāji. Iesniegumam jāpievieno izglītības iestādes rakstiska piekrišana dalībai atbalsta programmā par norādītajiem produktiem.

7.5.2. Papildu izglītojošie pasākumi un izglītojoša rakstura publicitātes pasākumi:

Papildu izglītojošos pasākumus, izmantojot skolu apgādes programmas finansējuma ietvaros izstrādātus vienotus līdzekļus un citus materiālus, Latvijā īsteno izglītības iestādes mācību procesa un tām pieejamā budžeta ietvaros.

Līdzekļu un citu materiālu sagatavošana papildu izglītojošo pasākumu īstenošanai, kā arī izglītojoša rakstura publicitātes pasākumu īstenošana, ieskaitot šiem publicitātes pasākumiem nepieciešamo līdzekļu izstrādi, Latvijā tiek deleģēta Latvijas Lauksaimniecības universitātes Pārtikas tehnoloģijas fakultātei (turpmāk – universitāte).

Izstrādātos līdzekļus un citus materiālus papildu izglītojošo pasākumu un izglītojoša rakstura publicitātes pasākumu īstenošanai universitāte dara pieejamus izglītības iestādēm. Tāpat, izstrādātie līdzekļi un materiāli tiek ievietoti skolu apgādes programmas tīmekļvietnē www.piensaugliskolai.lv.

- Pirms pasākumu īstenošanas (līdzekļu un materiālu izstrādes uzsākšanas) atbalsta pretendents Lauku atbalsta dienestā iesniedz kārtējā mācību gadā paredzēto pasākumu plānu un tāmi.
- Lauku atbalsta dienests izvērtē iesniegto pasākumu plānu un tāmes atbilstību skolu apgādes programmas nosacījumiem, un pozitīva vērtējuma gadījumā nosūta dokumentus apstiprināšanai atbalsta programmas komisijā.
- Pēc dokumentu apstiprināšanas Lauku atbalsta dienests slēdz līgumu ar universitāti. Pēc līguma noslēgšanas universitāte var uzsākt pasākumu īstenošanu saskaņā ar apstiprināto plānu un tāmi.
- Pēc pasākumu īstenošanas universitāte iesniedz Lauku atbalsta dienestā atbalsta iesniegumu un atskaiti par īstenotajiem pasākumiem. Atbalsta iesniegumam universitāte pievieno darījumu apliecinājošus dokumentus.
- Lauku atbalsta dienests izvērtē atbilstoši līguma nosacījumiem un pozitīva vērtējuma gadījumā nosūta tos apstiprināšanai skolu apgādes programmas komisijai.
- Atbalstu Lauku atbalsta dienests aprēķina un izmaksā pēc tam, kad skolu apgādes programmas komisija apstiprinājusi atskaišu dokumentus.

7.5.3. Informatīva rakstura publicitātes pasākumi:

Atbalsta pretendents informatīva rakstura publicitātes pasākumu (bukleti, prezentācijas materiāli, dāvanas u.tml.) īstenošanai Lauku atbalsta dienests izraugās saskaņā ar normatīvajiem aktiem publisko iepirkumu jomā, un ar izvēlēto atbalsta pretendentu slēdz līgumu par pasākumu īstenošanu.

Atbalsta pretendents pirms pasākumu īstenošanas jāsaņem Lauku atbalsta dienesta apstiprinājums.

Pēc atbalsta pasākumu īstenošanas atbalsta pretendents iesniedz Lauku atbalsta dienestā detalizētu veikto pasākumu un darbību pārskatu un tāmi, darījumu apliecinājošus dokumentus, un atbalsta iesniegumu.

7.5.4. Izvērtēšana

Skolu apgādes programmas izvērtēšana Latvijā tiek deleģēta Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskajam institūtam "BIOR".

- Pirms programmas izvērtējuma uzsākšanas atbalsta pretendents Lauku atbalsta dienestā iesniedz programmas izvērtējuma plānu un tāmi.
- Lauku atbalsta dienests izvērtē iesniegto plāna un tāmes atbilstību skolu apgādes programmas nosacījumiem, un pozitīva vērtējuma gadījumā nosūta dokumentus apstiprināšanai skolu apgādes programmas komisijā
- Pēc dokumentu apstiprināšanas Lauku atbalsta dienests slēdz līgumu ar institūtu "BIOR". Pēc līguma noslēgšanas institūts "BIOR" var uzsākt programmas izvērtējumu saskaņā ar apstiprināto plānu un tāmi.
- Pēc izvērtējuma noslēgšanas institūts Lauku atbalsta dienestā iesniedz atbalsta iesniegumu un programmas izvērtējumu, pievienojot tam izvērtējuma tāmi un darījumu apliecinājošus dokumentus.
- Lauku atbalsta dienests izvērtē iesniegtos dokumentus atbilstoši līguma nosacījumiem un pozitīva vērtējuma gadījumā nosūta tos apstiprināšanai skolu apgādes programmas komisijai.
- Kad skolu apgādes programmas komisija apstiprinājusi izvērtējumu un atskaišu dokumentus, Lauku atbalsta dienests aprēķina un izmaksā atbalstu.

7.6. Eligible costs

7.6.1. Reimbursement rules

7.6.1.1. Produktu izplatīšana:

Atbalsts produktu izplatīšanai tiek aprēķināts pēc vienības izmaksu standarta shēmas (*standard scales of unit costs*), nosakot vienādu atbalsta likmi visiem atbalsta pretendentiem par vienādu produktu.

Atbalsta likmes augļiem un dārzeņiem tiek noteiktas par porciju (100g), likmes diferencējot atkarībā no:

- produkta kvalitātes īpašībām (augstāka likme par produktu, kas atbilst bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām),
- porcijas fasējuma (vai porcija ir vai nav fasēta), un
- sastāva (vai porcijā ir viena veida produkts vai tā ir asorti porcija).

Atbalsta likme augļiem un dārzeņiem ir iepriekšnoteikta, un tajā ietvertas šādas attiecināmās izmaksas:

- produkta cena,
- produkta sagatavošana (apstrāde, mazgāšana, mizošana, iepakojšana u.c.),
- transports,
- produktu izdale izglītības iestādē.

Atbalsta likme pienam tiek noteikta par litru, paredzot, ka viena porcija nav mazāka par 100 ml un nav lielāka par 250 ml, un likmes tiek diferencētas atkarībā no:

- kvalitātes īpašībām (paredzot augstāku likmi par pienu, kas ražots atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām) un
- iepakojuma tilpuma (vai piens ir fasēts iepakojumā līdz 250 mililitriem vai lielākā).

Atbalsta likmi pienam veido:

- nemainīgā daļa, kas ir iepriekšnoteikta, un kas ietver šādas attiecināmās izmaksas:
 - produkta sagatavošana (pārstrāde, iepakojšana),
 - transports,
 - produktu izdale izglītības iestādē,
- mainīgā daļa, ko veido svaigpiena iepirkuma cena valstī.

Atbalsta likmes veidojošo iepriekšnoteikto elementu aprēķināšanā tiek izmantota šāda informācija:

- statistiskā informācija par produktu mazumtirdzniecības cenām;
- pieejamā statistikas informācija par pakalpojumu un resursu cenu izmaiņām;
- nozares ekspertu sniegtie viedokļi par ražošanas, pārstrādes, iepakojšanas, transporta izmaksām.

7.6.1.2. Papildu izglītojošie pasākumi, publicitātes pasākumi, programmas izvērtēšana:

Atbalsts ar pasākumiem un izvērtēšanu saistīto izmaksu segšanai tiek aprēķināts pēc faktiskajām izmaksām (*cost-based system*), balstoties uz šādiem atbalsta pretendentu iesniegtiem darījumu apliecinājošiem dokumentiem:

- pavadzīmes,
- maksājumu uzdevumi,
- citi dokumenti.

Izmaksu pamatotība tiks izvērtēta divos soļos:

1) Lauku atbalsta dienests veiks sākotnējo novērtējumu attiecībā uz plānotajiem pasākumiem un darbībām un to aplēstajām izmaksām. Novērtējums tiks veikts, balstoties uz atbalsta pretendenta iesniegtu pasākumu plānu un tāmi. Lauku atbalsta dienests pilda ELGF maksājumu aģentūras funkcijas un uzrauga šī fonda ietvaros realizēto projektu īstenošanu, un šajos projektos var ietilpt vairākas izmaksu pozīcijas, kas ir līdzīgas skolu apgādes programmas ietvaros īstenoto izglītojošo pasākumu vai veicamā novērtējuma izmaksu pozīcijām. Tādēļ Lauku atbalsta dienests savu kompetenci un pieredzi projektu uzraudzībā var izmantot arī, lai novērtētu ES skolu apgādes programmas ietvaros radīto izmaksu pamatotību un saprātīgumu.

2) Pēc sākotnējā novērtējuma Lauku atbalsta dienests iesniedz pasākumu un darbību plānu un tāmi tālākai izskatīšanai skolu programmas komisijai (skatīt 7.7. punktu), kurā ietilpst pārstāvji no tādu jomu kā veselība, uzturs un izglītība kompetentajām un atbildīgajām iestādēm. Līdz ar to, minētās komisijas pārstāvji ir kompetenti vērtēt pasākumu plānu un tāmes pamatotību un saprātīgumu no sava profesionālā viedokļa.

Tāpat, attiecībā uz darbībām un/vai pasākumiem, kuru īstenošanai tiks piesaistīts ārpalpojums, atbalsta pretendents veiks iepirkumu, izvēloties saimnieciski izdevīgāko variantu.

Pēc pasākumu un/vai darbību īstenošanas kārtējā mācību gadā atbalsta pretendents Lauku atbalsta dienestā iesniegs arī atskaiti pārskatu par veiktajām darbībām un/vai pasākumiem, kā arī šo pasākumu un darbību rezultātā radīto izmaksu apliecinājošus dokumentus. Šie pārskata dokumenti arī tiek izvērtēti saskaņā ar iepriekš aprakstīto divu soļu procesu.

7.6.2. Eligibility of certain costs

Ņemot vērā, ka produktu izplatīšanai atbalsts tiek aprēķināts pēc vienības izmaksu standarta shēmas, attiecināmās izmaksas produktu izplatīšanā ir minētas 7.6.1. apakšpunktā.

7.7. Involvement of authorities and stakeholders

Programmas īstenošanas nodrošināšanai Zemkopības ministrs izveido atbalsta programmas komisiju, kuras sastāvā iekļauj pārstāvjus no:

- Zemkopības ministrijas,
- Izglītības un zinātnes ministrijas,
- Veselības ministrijas,
- Lauku atbalsta dienesta,
- Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "BIOR",
- Valsts izglītības un satura centra,
- Slimību profilakses un kontroles centra,
- Lauksaimniecības datu centra.

Atbalsta programmas komisija uzdevumu izpildei var piesaistīt ekspertus no lauksaimnieku organizāciju pārstāvju vidus, jo īpaši, augļu un dārzeņu un piena nozarēs.

Atbalsta programmas komisijas mērķi ir:

- nodrošināt skolu apgādes programmas efektīvu īstenošanu un efektīvu budžeta izlietojumu;
- nodrošināt, ka izvēlētie izglītojošie un publicitātes pasākumi ir efektīvi un izmaksu ziņā pamatoti;

Atbalsta programmas komisijas uzdevumi ir:

- noteikt pieejamā finansējuma sadalījumu produktu izdarei, papildu izglītojošiem pasākumiem, publicitātes pasākumiem un programmas izvērtēšanai
- apstiprināt papildu izglītojošo pasākumu un publicitātes pasākumu plānu un tāmi kārtējam mācību gadam;
- apstiprināt atskaiti par pasākumu īstenošanu kārtējā mācību gadā;
- apstiprināt skolu apgādes programmas izvērtējuma plānu un tāmi (vienu reizi sešos gados);
- apstiprināt atskaiti par veikto programmas izvērtējumu (vienu reizi sešos gados)

Atbalsta programmas komitejā pārstāvētās iestādes tika arī iesaistītas nacionālā normatīvā akta izstrādē par ES atbalsta programmas ieviešanu Latvijā. Tādējādi, ņemot vērā, ka nacionālajā likumdošanā ir noteikti konkrēti atbalsttiesīgie produkti, šīs iestādes arī tika iesaistītas atbalsttiesīgo produktu saraksta veidošanā. Jo īpaši, Veselības ministrija un Slimību profilakses un kontroles centrs ir iestādes, kas atbildīgas par veselības un uztura jautājumiem.

Arī ES atbalsta programmas stratēģija tika saskaņota ar atbalsta programmas komisijā pārstāvētajām iestādēm.

7.8. Information and publicity

Sabiedrības informēšanai par atbalsta programmu tiek izmantots plakāts, kas izgatavots un izglītības iestādēs izvietots saskaņā ar Regulas Nr. 2017/40 12. pantu.

Plakāta izgatavošanu organizē Lauku atbalsta dienests.

Plakātus Lauku atbalsta dienests izsniedz atbalsta pretendentiem, un mācību gadā katrai programmā iesaistītai izglītības iestādei jāsaņem vismaz divi plakāti.

Informatīva rakstura publicitātes pasākumu īstenotāju Lauku atbalsta dienests izraugās publiskā iepirkuma procedūrā.

Atbalsta programmas tīmekļvietne ir www.piensaugliskolai.lv.

Informācija par programmu, kā arī produktu izplatīšanai nepieciešamā ražotāju, izglītības iestāžu un atbalsta pretendentu platforma būs pieejama Lauku atbalsta dienesta tīmekļvietnē www.lad.gov.lv.

7.9. Administrative and on-the-spot checks

Administratīvās pārbaudes un pārbaudes uz vietas saskaņā ar Eiropas Savienības normatīvo aktu prasībām veiks Lauku atbalsta dienests.

7.10. Monitoring and evaluation

Skolu apgādes programmas īstenošanas uzraudzību ELGF noteikto funkciju ietvaros veic Zemkopības ministrija.

Skolu apgādes programmas gada uzraudzību saskaņā ar Regulas Nr. 2017/39 8. panta 1. punktu un Regulas Nr. 2017/40 9. pantu veic Lauku atbalsta dienests, sagatavojot gada uzraudzības ziņojumus un gada ziņojumus par veiktajām pārbaudēm

Skolu apgādes programmas izvērtēšanu veic Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR", slēdzot par to līgumu ar Lauku atbalsta dienestu. Izvērtējuma veikšanai institūts var sadarboties arī ar skolu apgādes programmas komisiju.

Skolu apgādes programmas stratēģija un nosacījumi tās īstenošanai Latvijā tika izstrādāti, ņemot vērā 2011. un 2015. gadā veikto ES atbalsta programmas "Augļi skolai" izvērtējumu rezultātus. Šo izvērtējumu ietvaros skolēni un viņu ģimenes locekļi tika aptaujāti par zināšanām saistībā ar augļiem un dārzeņiem un to nozīmi ikdienas uzturā. Tāpat, izvērtējumu ietvaros tika aptaujātas skolas attiecībā uz produktu izdali un papildu izglītojošo pasākumu īstenošanu. Bez tam, 2015. gada izvērtējumā tika aptaujāti arī produktu piegādātāji par to sadarbību ar skolām.

Tādējādi, otrais novērtējums (2015.) deva šādus secinājumus par ES Skolas augļu un dārzeņu programmas īstenošanas efektivitāti Latvijā:

- Skolēnu zināšanas par veselīgu dzīvesveidu un uzturu būtiski neatšķiras no pirmajā programmas izvērtējumā (2011.) novērotajām;
- Augļu un dārzeņu patēriņš ir pieaudzis, savukārt neveselīgāko produktu lietošanas biežums ir samazinājies, kas varētu liecināt par pozitīvu programmas ietekmi uz skolēniem;
- Bērnu un vecāku izpratne par augļu un dārzeņu porciju skaitu ir saistīta – jo lielāku rekomendējamo porciju skaitu norādīs vecāki, jo lielākas porcijas norāda skolēni;
- Skolā notiekoši veselību veicinošie pasākumi statistiski nozīmīgi palielina iespēju skolēnam veikt veselīga uztura izvēli;
- Skolām trūkst informācijas par pasākumiem, kādus nepieciešams organizēt programmas ietvaros, kā arī izrāda lielu interesi par iespējām iegūt vienotus izglītojošos materiālus par augļu un dārzeņu tēmu;
- Lielākās grūtības, ar kurām saskaras piegādātāji, ir pārāk vēlu saņemta informācija par izmaiņām programmā, kas var kļūt par iemeslu, ka piegādātājs programmā turpmāk nevar piedalīties;

Attiecībā uz ES atbalsta programmu "Skolas piens" līdzīgs izvērtējums netika veikts, kā arī netika īstenoti līdzīgi papildu izglītojošie pasākumi.

Iepriekšminētie secinājumi par programmas "Augļi skolai" īstenošanu tika ņemti vērā,

veidojot ietvaru papildu izglītojošo pasākumu īstenošanai jaunajā skolu apgādes programmā. Piemēram, šo papildu izglītojošo pasākumu ietvaros paredzēts izstrādāt vienotus izglītojošus (metodiskus) un informatīvus materiālus un tos ievietot atbalsta programmas tīmekļvietnē www.piensaugliskolai.lv, kur tie būs pieejami izmantošanai. Tāpat, pasākumu ietvaros ir paredzēts rīkot konkursus, degustācijas u.c. aktivitātes. Plašāks paredzēto pasākumu un to satura apraksts minēts 2.2.punktā dotajā tabulā. Īstenoto pasākumu rezultātā ir paredzēts palielināt bērnu un viņu ģimenes locekļu zināšanas un informētību par jautājumiem, ko risina skolu apgādes programma.

ANNEX I

Criteria for eligible products under school scheme in Latvia

Atbalsttiesīgo produktu saraksts ES skolu apgādes programmai Latvijā ir izveidots, balstoties uz šādiem objektīviem kritērijiem:

1) sociāli ekonomiskais kritērijs – izglītojamiem tiek piedāvāti šim reģionam raksturīgie produkti. Ņemot vērā konkrētu sezonas produktu pieejamību, to lietošana uzturā ne vienmēr ir saistīta ar ģimenes budžeta izdevumiem, kā arī ar šo produktu atpazīstamību, jo tie tiek lietoti ikdienas uzturā, turklāt tie ir viegli pieejami, - piemēram, augļus un dārzeņus vecāki bieži vien audzē piemājas dārzos, bet svaigpienu, kas ir pasterizēta dzeramā piena izejviela, vecāki vai radnieki bieži vien iegūst, turot savā saimniecībā govīs.

2) vides aizsardzības un videi radīto ieguvumu kritērijs – ņemot vērā Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020. gadam, kur liela nozīme tiek pievērsta vides saglabāšanas jautājumiem, un to, ka atbalsta programmā produktu saņēmēji ir pirmskolas un skolas vecuma bērni, liela uzmanība ir jāvelta gan vides un lauku uzlabošanas jautājumiem. Tādēļ programmā uzsvars tiek likts uz tādu svaigu produktu izplatīšanu, kas iegūti ar videi draudzīgām ražošanas (audzēšanas) metodēm. Pasterizēts piens var būt ražots ar metodēm, kas nodrošina produktu ražošanas visu posmu izsekojamību un tādas produkta īpašības, kas ievērojami pārsniedz komerciālu preču standartus attiecībā uz sabiedrības, dzīvnieku vai augu veselību, dzīvnieku labturību vai vides aizsardzību. Tāpat produktu izvēlē ir būtiski saīsināt transportēšanas attālumu no produktu ražošanas (augļiem un dārzeņiem – arī saiņošanas) vietas līdz skolēnam (angļu valodā – food miles). Tādējādi tiek veicināta arī CO2 emisiju samazināšana un gaisa kvalitātes uzlabošana.

3) ekonomiskais kritērijs – saīsināti transportēšanas attālumi ļauj samazināt vienas porcijas cenu (vienas augļu vai dārzeņu porcijas cenā ietilpst, piemēram, augļu un dārzeņu audzēšanas, iesaiņošanas, transportēšanas, taras mazgāšanas u.c. izmaksas, savukārt, vienas piena porcijas cenā ietilpst svaigpiena izejvielas iegādes, pārstrādes, iepakojuma, transportēšanas u.c. izmaksas), tā dodot iespēju izdalīt skolēniem vairāk augļu un dārzeņu porciju pieejamā finansējuma ietvaros. Programmai nav lielas ietekmes uz lauksaimnieku ienākumiem un cenām, izņemot to, ka programmas ieviešanas rezultātā var palielināties produktu atpazīstamība un pieprasījums ārpus skolas. Orientēšanās uz vietējiem produktiem (tiešo piegāžu gadījumā) palielina galīgās cenas veidošanās mehānisma pārskatāmību.

Šāda pieeja veicina arī īso pārtikas piegādes ķēžu iesaisti, kas nodrošina ražotājam iespējas piegādāt produktus skolēniem, bet skolēniem – lietot patēriņā produktus, zinot to ražošanas vietu. Jāatzīmē, ka īsām pārtikas ķēdēm ir nozīmīga loma arī ilgtspējīgu kopienu veidošanā, palīdzot stiprināt identitāti un individuālo vietas piederību.